

Auditorė Daiva Žumbakienė
UAB Raimda auditas Direktorė,
ACCA narė
2016 Sausio 25 d.

Pateiktą paklausimą šiuo sietinu klausimu VMI
2015 04 16 GM-8931_2015-04-16 galima rasti prikabiname pdf faile

DEŠIMT MĖNESIŲ LAUKTI ATSAKYO IŠ VMI - DAUG, AR MAŽAI?

Įprastinai visos valdiškos institucijos į visus paklausimus (raštus) turėtų atsakyti per 20 (dvidešimt) darbo dienų. Lygiai toks pats, *reversinis* terminas yra duodamas kai juridinis/fizinis asmuo turi duoti atsakymą atitinkamai institucijai, tarkim atsikirtimus, ar pastebėjimus dėl atitinkamo patikrinimo akto ar kitokio dokumento.

20 (dvidešimt) darbo dienų terminas yra pakankamai *protingas* laiko tarpas dėl teiktino/gautino atsakymo. Kitavertus kai **praeina 10 (dešimt) mėnesių ir atsakymo dar vis negauni**, susimąstai, ar tai yra „proto ribose“ laikotarpis, norint paruošti tinkamai deramai atsakymą? Savaiame suprantama iškyla klausimas, kokios priežastys galėtų būti, kad per tokį ilgą laiko tarpą, nesulaukiame raštiško atsakymo į paklausimą. Ar tai yra atvejis, neturintis Lietuvos mokesstinėje aplinkoje analogo, ar VMI teisės departamento darbuotojų trūkumas, ar kitokios priežastys?

Pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos prie LR Finansų ministerijos (toliau-VMI) viršininko įsakymo *Dėl konsultacijų ir informacijos teikimo VMI taisyklių patvirtinimo* Nr. VA-66 2007-10-09 (aktuali redakcija 2015-05-23) 36 punkto nuostatas yra numatyta, kad į nesudėtingą paklausimą reikia atsakyti per 20 darbo dienų.

Taisyklių 37 punkto nuostatos teigia, kad „Jeigu dėl objektyvių priežasčių (dėl suformuotos skirtingos ar visai nesuformuotos mokesstinės praktikos, neparengto apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo (komentarų), dėl informacijos, konsultacijos iš kitų institucijų reikalingumo ir panašiai) negalima laiku parengti rašytinės konsultacijos per Taisyklių 36 punkte nustatytą terminą, šis terminas gali būti pratęstas dar iki 20 darbo dienų“.

Netiesiogiai darytina prielaida, kad VMI laiku informuodama paklausėją, gali pratęsti terminą kiekvieną kartą pratęsiant 20 darbo dienų ir taip iki *begalybės*.

Manau, kad bet koks *protingumo* kriterijus turėtų egzistuoti, juolab kad „kalba eina“ ne šiap sau „apie kosmosą“ bet apie **visų Lietuvos mokesčių mokėtojų Pridėtinės vertės mokesčio taikytinas nuostatas**.

Praėjo daugiau kaip 3 (trys) metai nuo Europos Sąjungos bylos C-587/10 2012 metų rugsėjo 27 dienos nuosprendžio. Trumpai apibūdinus, galima teigti, kad šios bylos nuosprendžio nuostatos nėra pritaikytos Lietuvos Respublikos PVM įstatymo atžvilgiu. Gal tai ir būtų viena iš priežasčių, kodėl VMI vilkina teiktiną atsakymą, nes sąlyginai galima būtų teigti, kad greičiausiai reiktų papildomai parašyti sietinos, šios srities PVM įstatymo komentarą.

Trumpai apie ES bylą C-587/10 2012 09 27

- ✓ Byloje dalyvavo: Vokietijos mokesčių inspekcija (*Finanzamt Plauen* - Plaueno mokesčių inspekcija) prieš *Vogtlandische Strassen-, Tief- und Rohrleitungsbau GmbH Rodewisch (VSTR)* (toliau, kontekste **įmonė VSTR**).

- ✓ Plaueno mokesčių inspekcija atsisakė atleisti nuo pridėtinės vertės mokesčio VSTR dukterinę įmonę¹.
- ✓ ES byloje nagrinėjami dalykai liečia „*Apmokestinimą (Taxation) – Pridėtinės vertės mokestis – Prekių tiekimas (Supply of goods) – Grandinių sandorių apmokestinimas (Taxation of chain transactions) – Atsisakymas atleisti nuo mokesčio dėl nenurodyto pirkėjo PVM mokėtojo kodo (Refusal to exempt on grounds of failure to produce the VAT identification number of the person acquiring goods).*“

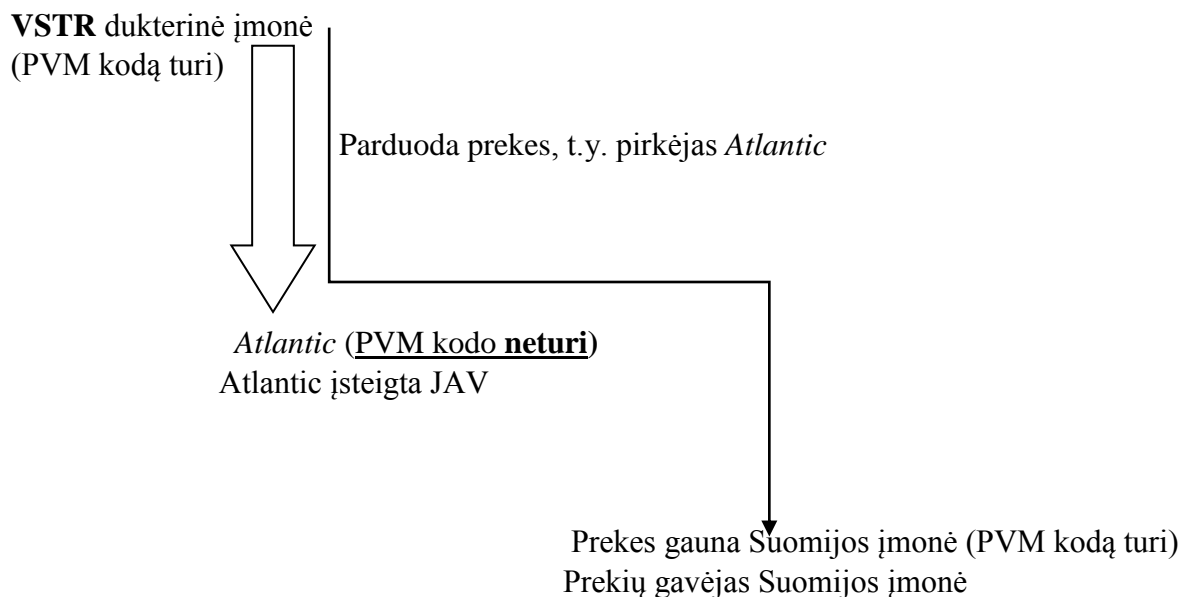
Ginčytinas klausimas dėl *apmokestinamojo asmens* (taxable person) statuso

Šeštosios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje sąvoka „*apmokestinamasis asmuo*“ yra apibrėžiama, kaip – tai bet kuris asmuo, savarankiškai vykdamas bet kurioje vietoje bet kurią ekonominę veiklą, nesvarbu koks tos veiklos tikslas ar rezultatas.

- ✓ 1998 m. lapkričio mėn. VSTR dukterinė bendrovė, įsteigta Vokietijoje pardavė dvi akmenų skaldymo mašinas įmonei *Atlantic International Trading Co* (vėliau tekste *Atlantic*). *Atlantic* buvo įsteigta JAV (Jungtinėse Valstijose). *Atlantic* turėjo **atstovybę** Portugalijoje, tačiau nė vienoje ES valstybėje nebuvo registruota kaip PVM mokėtoja.
- ✓ VSTR dukterinė bendrovė paprašė, kad *Atlantic* nurodytų savo PVM mokėtojo kodą. Ši atsakė, kad prekes pardavė Suomijos įsteigtai įmonei ir nurodė pastarosios PVM mokėtojo kodą, kurį VSTR dukterinė įmonė patikrino.
- ✓ Vėliau *Atlantic* įgaliota transporto įmonė paėmė prekes iš VSTR dukterinės bendrovės ir sausuma pervežė į Liubeką (Vokietija), o vėliau – jūra į Suomiją.

VSTR dukterinė bendrovė už akmenų skaldymo mašinų pristatymą *Atlantic* pateikė **sąskaitą faktūrą be PVM, joje nurodė Suomijos įmonės, kuriai šios prekės buvo perparduotos, PVM mokėtojo kodą**

Trumpai, schematiškai galima apibūdinti:

- ✓ Vokiečių *Finanzamt Plauen* - Plaueno mokesčių inspekcija, teigė, kad *Atlantic* neturi PVM kodo ir negalima tai traktuoti kaip prekių tiekimą tarp ES šalių.

Galutinis teismo sprendimas:

Sandoris galimas, t.y. teisėtas PVM atžvilgiu Šios bylos pasekmė - Vokietijos *Finanzamt Plauen* - Plaueno mokesčių inspekcija pralaimėjo bylą.

Paaiškinamieji kriterijai buvo:

- ✓ Šeštosios direktyvos 28c straipsnio A dalies „a“ punkto pirmoje pastraipoje nustatyta sąlyga, kad **pirkėjas turi būti „apmokestinamasis asmuo, <...> kuris veikia kaip toks kitoje valstybėje narėje“ savaime nereikia, jog atlikdamas aptariamą isigijimą pirkėjas turi turėti PVM mokėtojo kodą.**
- ✓ Faktas, kad apmokestinamasis asmuo yra įsisteigęs trečioje valstybėje (šiuo atveju JAV) iš esmės neturėtų pateisinti kitokio atsakymo, teigiama ES bylos(C-587/10) baigiamoje dalyje

Suprantama, kai yra naujai taikoma teisinė praktika ypač tokiu sudėtingu klausimu, kaip PVM (pridėtinės vertės mokestis) gal ir yra sąlyginai problematiška, operatyviai ir kaip galima skubiau pateikti raštišką atsakymą į paklausimą, bei patikslinti PVMĮ komentarą.

Kita vertus trys metai nuo ES teismo sprendimo įsitiesėjimo datos, bei 10 (dešimt) mėnesių nuo raštiško paklausimos datos, yra pakankamas laiko tarpas valstybinei mokesčių inspekcijai dirbti efektyviau, bei našiau.

Manau, kad PVM įstatymas yra vienas iš sudėtingiausių Lietuvos įstatymų ir jo nuostatų išaiškinimo nebuvimas sudaro prielaidas dviprasmiškumams, bei subjektyvumams. Kuo aiškesnė, konkretesnė situacija, tuo yra visiems lengviau.

---

¹ES byla C-587/10 2012 09 27 yra skirtingi kai kurių sąvokų vertimai palyginus Angliškąją versiją su Lietuviškąja versija.

Skirtingai buvo versti žodžiai *branch* (Lietuviškai turėtų būti filialas), Lietuvių kalboje oficialus vertimas – *dukterinė įmonė*.

Skirtingai buvo versti žodžiai *subsidiary* (Lietuviškai turėtų būti *dukterinė įmonė*), Lietuvių kalboje oficialus vertimas – *padalinys*.

Atsižvelgiant į tai, kad teismo procesas vyko *vokiečių kalba*, mes kontekste naudojome Lietuvių kalbos oficialiu vertimu.